

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Wychowania i Profilaktyki

Informacja dla organizatorów wypoczynku w sprawie:

- ochrony wizerunku dziecka oraz zgody na jego utrwalanie wypoczynku,
- standardów ochrony małoletnich dla organizatorów wypoczynku.

Każdy, w tym dziecko, ma prawo do ochrony swojego wizerunku. Kwestie dotyczące wizerunku dziecka oraz zgody na jego utrwalanie, jak również ochrony jego danych osobowych nie są regulowane w przepisach oświatowych, ale podlegają ochronie przepisów Kodeksu cywilnego oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Ponadto ochronę prywatności dzieci wzmacniają wprowadzone w od 15 sierpnia 2024 r. standardy ochrony małoletnich, zgodnie z przepisami art. 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich¹, których zapisy powinny być dostosowane do rodzaju i specyfiki placówki. Standardy powinny określać m. in. zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich a także zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

Są jednak sytuacje, w których przetwarzanie danych dzieci lub rodziców jest dopuszczalne wyłącznie na podstawie zgody rodzica lub opiekuna prawnego albo ucznia, jeżeli jest pełnoletni. Publikacja zdjęć uczniów na stronie internetowej nie znajduje oparcia w żadnym przepisie prawa. Zagadnienie to wiąże się nie tylko z ochroną danych osobowych dzieci, lecz także z ochroną ich wizerunku - rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. Niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach, wizerunek pozostaje ponadto pod ochroną prawa cywilnego - art. 23 Kodeksu cywilnego. Publikacja zdjęć dziecka na stronie internetowej ułatwia identyfikację konkretnego ucznia i powiązanie go z konkretną szkołą, co rodzi różnego rodzaju niebezpieczeństwa. Z tego względu niezbędne jest umożliwienie rodzicom/opiekunom lub pełnoletniemu uczniowi podjęcia swobodnej decyzji w tym zakresie.

Zgoda ta jednak nie może być ogólna, lecz precyzyjnie określać, jakie dane i w jakim celu mają zostać udostępnione w konkretnym przypadku. Jeżeli zatem szkoła będzie chciała opublikować wizerunek ucznia na stronie internetowej, do tego rodzaju działania wymagana będzie odrębna zgoda. **Trzeba przy tym pamiętać, że zgodnie z art. 7 ust. 3 RODO osoba, której dane dotyczą, ma prawo wycofać zgodę w dowolnym momencie.** Powyższy przepis nakłada na administratora obowiązek poinformowania osoby, której dane dotyczą, o tym prawie zanim wyrazi zgodę. Wycofanie zgody musi być zaś równie łatwe, jak jej wyrażenie. Przy zarządzaniu danymi osobowymi uczniów trzeba mieć na uwadze dwa interesy: interes prawny, opierający się na skrupulatnym oraz rzetelnym traktowaniu przepisów RODO oraz interes i dobro dziecka, które ma prawo do wszechstronnego rozwoju, realizacji własnych pasji i talentów, a także nagradzania za osiągnięcia. Administrator powinien w sposób odpowiedni wyważyć te wartości.

Odnosząc się do wprowadzonych od 15 sierpnia 2024 r. Standardów Ochrony Małoletnich uprzejmie informuję, że wyjaśnienia i wytyczne Ministerstwa Sprawiedliwości w tej kwestii są dostępne na stronie internetowej w linku:

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1802, z późn. zm.

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/zespol-do-spraw-ochrony-maloletnich>.

Przykładowe wytyczne do standardów ochrony małoletnich określone przez Ministerstwo Sprawiedliwości zawierają następujący zapis: „Niedopuszczalne jest utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika, a więc także nauczyciela, wychowawcy.

Każdy kontakt z dzieckiem jest jawny (tj. wiadomy dla przełożonego) oraz wynika z realizacji zadań i działań służbowych.”

Wyciąg ze standardów ochrony małoletnich dla organizatorów wypoczynku:

Rozdział IV

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 25

Organizator wypoczynku zapewniając dzieciom dostęp do Internetu jest zobowiązany podejmować stosowne działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

1. Za zagrożenia związane z użytkowaniem przez dzieci Internetu i mediów elektronicznych uznaje się:

- 1) dostęp do treści nielegalnych, min. materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dziecka; materiały przedstawiające twardą pornografię, treści propagujące rasizm i ksenofobię, inne nielegalne treści skierowane przeciwko bezpieczeństwu dzieci, na przykład: propagowanie lub pochwalanie zachowań o charakterze pedofilskim, materiały utrwalające wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny albo rozpowszechniane bez jej zgody, treść pornograficzne udostępniane małoletniemu, uwodzenie dziecka poniżej 15 r.ż. przez Internet, tzw. child grooming, zjawisko szantażu na tle seksualnym (określane również jako „sextortion”).
- 2) dostęp do treści szkodliwych i nieodpowiednich m.in. treści obrazujących przemoc, obrażenia fizyczne, prezentujących drastyczne sceny, śmierć, okrucieństwo wobec zwierząt, treści nawołujących do podejmowania działań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, pro-ana, samobójstw, zażywania szkodliwych substancji, w tym środków psychoaktywnych niezidentyfikowanych jednoznacznie jako narkotyki itp.), treści nawołujących do przemocy, przestępczości, radykalizacji (również sekty) i ekstremizmu, patostreamy, treści dyskryminacyjnych oraz pornograficznych.
- 3) dostęp do szkodliwych i nieodpowiednich kontaktów online oraz usług online - m.in. presja rówieśnicza, cyberprzemoc, grooming, szantaż na tle seksualnym, aktywność seksualna jako źródło dochodu osób nieletnich, hazard online, reklamy niedostosowane do wieku, media społecznościowe niedostosowane do wieku.
- 4) dostęp do szkodliwych i ryzykownych zachowań - np. podejmowanie wyzwań online, seksting, wywieranie presji, stosowanie przemocy z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

2. Jeśli dzieci korzystają ze sprzętu i wifi udostępnianego przez obiekt, w którym odbywa się wypoczynek dostęp dziecka do Internetu możliwy jest:

- 1) pod nadzorem członka kadry wypoczynku i – na urządzeniach obiektu;

- 2) bez nadzoru – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie obiektu i (dostęp swobodny);
- 3) za pomocą sieci wifi obiektu, po podaniu hasła.

3. Nie dopuszcza się dzieci do korzystania z prywatnego sprzętu elektronicznego należącego do członka kadry. Jeśli jest to konieczne, musi odbywać się w obecności pracownika w celu uniemożliwienia dziecku dostępu do prywatnych treści znajdujących się na urządzeniu.

4. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem członka kadry, osoba ta ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu.

5. Podczas wypoczynku zapewniony jest stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci. Koordynator bezpieczeństwa w Internecie zapewnia, aby sieć internetowa podmiotu lub sieć udostępniania dzieciom w inny sposób, była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami

§ 26

1. Jeśli podmiot udostępnia dzieciom sprzęt elektroniczny, koordynator bezpieczeństwa w Internecie przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu nie znajdują się niepożądane treści. W przypadku znalezienia niepożądanych treści, wyznaczona osoba stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.

2. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, koordynator bezpieczeństwa w Internecie przekazuje osobie odpowiedzialnej za interwencję, która powiadamia opiekunów dziecka o zdarzeniu.

3. W miarę możliwości koordynator bezpieczeństwa w Internecie przeprowadza z dziećmi cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

4. Każdy członek kadry wypoczynku czuwa nad bezpiecznym korzystaniem przez nie z mediów elektronicznych, w szczególności pilnuje, aby dzieci nie rejestrowały ani nie publikowały wizerunku swojego lub innych dzieci przed, w trakcie i po treningu/rozgrywkach w sposób sprzeczny z godnością dziecka, a także informuje dzieci o konieczności rozważnego korzystania z mediów społecznościowych